

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

25.09.2025

Vår ref:

2025/33908

Deres dato:

Deres ref:

2025/4085

LØRENSKOG KOMMUNE

Postboks 304

1471 LØRENSKOG

Saksbehandler, innvalgstelefon

Sigurd Bakken, 22003686

Tillatelse til hogst innenfor Maridalen landskapsvernområde - 15/1 - Sandermosen - Barlindåsen.

Statsforvalteren gir tillatelse til den omsøkte hogsten ved Sandermosen i Maridalen landskapsvernområde. Det tillates flatehogst i bestand 410329, 409325, 412320, 412320, 412317, 406311, 406298, 406294, 409333 og 413330. Videre tillates det selektiv hogst i bestand 405305 og frøtrestillingshogst i bestand 409309, 406304, 408300, 414315 og 409309.

Det tillates ikke flatehogst i bestand 412324. Her mener Statsforvalteren at selektiv hogst er den mest egnede hogstformen for å bevare skoglandskapet.

Vedtaket er hjemlet Maridalen landskapsvernområdes verneforskrift kapitel VI punkt 7.

Det er stilt vilkår til tillatelsen.

Vi viser til søknad om tillatelse til hogst ved Sandermosen i Maridalen landskapsvernområde datert 28.07.2025.

Bakgrunn

Regionkontor Landbruk Lørenskog, Oslo og Ræling sendt den 28.07.2025 et forslag til vedtak om hogst i Marka, gnr. 15 bnr. 1 i Oslo kommune ved Sandermosen og Barlindåsen i Maridalen landskapsvernområde, til Statsforvalteren. Det er søkt om tillatelse til hogst i 17 bestand på gnr. 71 bnr. 1 og bnr. 5 m.fl. med hovednummer gnr. 15 bnr. 1 i Oslo kommune. Grunneier er Carl Otto Løvenskiold.

Bestanden ligger i Lillomarka på begge sider av Gjøvikbanen i Maridalen. Det er søkt om flatehogst i 11 bestander, selektiv hogst i ett bestand og fem bestander med frøtrestilling. Totalt utgjør dette et uttak på 8300 m³ fordelt på 291 dekar. I henhold til søknaden vil utkjøring av tømmer og velteplass antas å bli mot nærmeste skogsbilvei som er Sandermoseveien, Greveveien m.fl.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Skogen som skal avvirket består i henhold til søker stort sett av gran og furu. Bestandene er registrert som hogstklasse 4 og 5. Noen av bestandene, 412324, 409325, 412320, 410316, er også oppgitt å være ensjiktet og oppkvistet og det påvirker hogstformen.

Tabell 1: Beskrivelse av de ulike feltene hvor det er søkt om hogst.

Bestand	TiltaksID i kart	Bonitet	Alder (år)	Hogstkl.	Areal (daa)	Hogstform
373437/ 410329	11028	G17	70	4	30	Flatehogst
373438/ 409325	11030	G17	80	5	6	Flatehogst
373444/ 412324	11031	G14	95	5	19	Flatehogst
373448/ 412320	11032	G14/G17	125	5	30	Flatehogst
373450/ 410316	11033	G14	100	5	9	Flatehogst
373456/ 412317	11034	G17	115	5	30	Flatehogst
373460/ 406311	11035	G17	80	5	7	Flatehogst
373462/ 409309	11036	F14	70	4	13	Frøtrest.-h.
373467/ 405305	11038	F14	75	4	24	Sel. hogst
373468/ 406304	11039	F14/G17	90	5	18	Frøtrest.-h.
373558/ 408300	11043	F14	70	4	17	Frøtrest.-h.
373564/ 406298	11044	G20	65	4	10	Flatehogst
373571/ 406294	11045	F14/G17	65	4	30	Flatehogst
373578/ 414315	11046	F14/G17	70	4	12	Frøtrest.-h.
373584/ 409309	11047	F14	70	4	18	Frøtrest.-h.
373598/ 409333	11048	G14	70	4	8	Flatehogst
373600/ 413330	11049	G20	75	5	10	Flatehogst

Lovgrunnlaget

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Maridalen landskapsvernområde. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse. Forskrift om vern av Maridalen landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 31.08.2001. Formålet med vernet er å bevare det vakre og egenartede natur- og kulturlandskapet i Maridalen som en helhet, med særpreg fra tidligere tiders jordbrukslandskap, og med de biologiske, geologiske og kulturhistoriske elementer som bidrar til å gi området dets verdifulle karakter.

Skogbruk i Maridalen landskapsvernområde er regulert i verneforskriften kapittel IV punkt 3 og kapittel VI punkt 7. Skogsdrift skal foregå etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten innenfor rammene av kapittel IV punkt 3. Hogstmeldinger kan regnes som en slik plan dersom hogsten er planlagt innenfor disse rammene. Dersom det hverken eksisterer en slik plan eller at hogstmeldingen ikke er innenfor rammene av kapittel IV punkt 3, kan Statsforvalteren vurdere hogstmeldingen etter kapittel VI punkt 7.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Det går frem av naturmangfoldloven § 8 at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. Statsforvalteren har kunnskap om området via forvaltningsplan, rapporter og gjennom flerårig forvaltning av landskapsvernområdet.

Bestand 410329

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 410329. Bestanden har en alder 70 år og en bonitet på G17. Arealet som skal avvirkes er på 30 dekar. Det er to registreringer av karplanten tyrihjelmskinn tilknyttet bestanden. Dette er en art av nasjonal forvaltningsinteresse. Arten er registrert innenfor og rett utenfor hogstområdet. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert noen sensitive arter eller naturtyper innenfor eller i nærhet til bestanden.

Bestand 409325

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 409325. Bestanden har en alder 80 år og en bonitet på G17. Arealet som skal avvirkes er på 6 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert noe arter av nasjonal forvaltningsinteresse eller naturtyper som vil bli berørt av denne flatehogsten. Statsforvalteren kan heller ikke se at det er registrert noen sensitive arter som vil bli berørt her.

Bestand 412324

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 412324. Bestanden har en oppgitt alder på 95 år og en bonitet på G14. Arealet som skal avvirkes er på 19 dekar. Rett øst for bestanden er det et område med flere registreringer av barlind. Nærmeste registrerte barlind ligger kun 30 meter fra hvor det er søkt om å gjennomføre flatehogst. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert andre arter av nasjonal forvaltningsinteresse eller viktige naturtyper i umiddelbar nærhet til bestanden. Statsforvalteren kan heller ikke se at det er registrert noen sensitive arter som vil bli berørt her.

Bestanden ble befart med representant fra Løvenskiold og Region kontor landbruk fredag den 5. september 2025. Bestanden lå i en bratt skrent og bar preg av å være en mer heterogen skog med en mer variert aldersfordeling og vegetasjonsbilde enn feltene som ble befart tidligere på dagen. Vi anser at det aktuelle området har vesentlig betydning for skoglandskapet, og mener at en flatehogst ikke vil være i tråd med bevaringsmålene i verneforskriften. Vi anser selektiv hogst som den mest egnede hogstformen for å bevare skoglandskapet i landskapsvernområdet.

Bestand 412320

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 412320. Bestanden har en alder 125 år og en bonitet på G14/G17. Arealet som skal avvirkes er på 30 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse som vil bli direkte berørt av tiltaket. På grunn av skogens alder mener Statsforvalteren likevel det er sannsynlig at naturverdien i bestanden er betraktelig høyere enn i omkringliggende områder. Det må derfor utvises forsiktighet for å unngå å skade naturverdiene unødige.

Bestanden ble befart med representant fra Løvenskiold og Region kontor landbruk fredag den 5. september 2025. Skogen var stort sett ensjiktet og det er lite hensiktsmessig å gjennomføre lukket hogst. Det meste av furu og løvtrær blir stående igjen, mens det er granen som avviker.

Bestand 410316

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 410316. Bestanden har en alder på 100 år og en bonitet på G14. Arealet som skal avvirkes er på 9 dekar. Der er registrert noen arter av nasjonal forvaltningsinteresse i nærheten av bestanden, men disse ser ikke ut til å bli direkte berørt av hogsten. Det er registrert en myr rett nord for bestand 410316. Det er viktig at myra ikke berøres av hogsten og at det utvises forsiktighet for å unngå kjøreskader rundt myra.

Bestanden ble befart med representant fra Løvenskiold og Region kontor landbruk fredag den 5. september 2025. Bestanden lå rett inntil et dråg med en sti. Her ble vi enige i felt om at det skulle settes igjen en buffersone inntil dråget. Skogen var stort sett ensjiktet og det er lite hensiktsmessig å

gjennomføre andre hogstformer enn flatehogst. Deler av bestanden hadde sumpskogskarakter. Vi setter derfor vilkår om at PEFC-skogstandard for sumpskog skal følges for hogst her.

Bestand 412317

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 412317. Bestanden har en alder på 115 år og en bonitet på G17. Arealet som skal avvirket er på 30 dekar. Der er registrert noen arter av nasjonal forvaltningsinteresse i nærheten av bestanden, men disse ser ikke ut til å bli direkte berørt av hogsten. Det er registrert en myr rett vest for bestand 412317. Det er viktig at myra ikke berøres av hogsten og at det utvises forsiktighet for å unngå kjøreskader rundt myra.

Bestanden ble befart med representant fra Løvenskiold og Region kontor landbruk fredag den 5. september 2025. Bestanden var ganske ensjiktet. Det er ønskelig at det settes igjen noen ekstra livsløpstrær langs med stien og at flere av trærne langs med stien høystubbes. Livsløpstærene skal være de største trærne. Stående og liggende død ved skal i utgangspunktet ikke berøres av hogsten, men i de områdene det er mye stående død ved, grunnet tørke/billeangrep, kan noe av dette avvirket. Det er noe usikkerhet knyttet til hvorvidt hogsten kan bli synlig fra bunnen av Maridalen og hvordan tiltaket vil påvirke landskapsvernområdet.

Bestand 406311

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 406311. Bestanden har en alder på 83 år og en bonitet på G17. Arealet som skal avvirket er på 7 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse som vil bli direkte berørt av tiltaket. Statsforvalteren kan heller ikke se at det er registrert noen sensitive arter som vil bli berørt her.

Bestand 409309

Det er søkt om tillatelse til frøtrestilling i bestand 409309. Bestanden har en alder på 73 år og en bonitet på F14. Arealet som skal avvirket er på 13 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller arter av nasjonal forvaltningsinteresse som vil bli direkte berørt av tiltaket. Statsforvalteren kan heller ikke se at det er registrert noen sensitive arter som vil bli berørt her.

Bestand 405305

Det er søkt om tillatelse til selektiv-hogst i bestand 405305. Bestanden har en alder på 75 år og en bonitet på F14. Arealet som skal avvirket er på 24 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper som vil ta skade av hogsten. Det er registrert et hønehaukreir i nærhet av hogstflaten, men så lenge hogsten gjennomføres utenfor hekketid mener vi at dette er en akseptabel forstyrrelse.

Bestand 406304

Det er søkt om tillatelse til frøtrestilling i bestand 405305. Bestanden har en alder på 95 år og en bonitet på F14/G17. Arealet som skal avvirket er på 18 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper som vil ta skade av hogsten. Det er registrert et hønehaukreir i nærhet av hogstflaten, men så lenge hogsten gjennomføres utenfor hekketid mener vi at dette er en akseptabel forstyrrelse.

Bestand 408300

Det er søkt om tillatelse til frøtrestilling i bestand 408300. Bestanden har en alder på 70 år og en bonitet på F14. Arealet som skal avvirket er på 17 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller andre arter av forvaltningsinteresse som vil ta direkte skade av hogsten.

Bestand 406298

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 406398. Bestanden har en alder på 65 år og en bonitet på G20. Arealet som skal avvirkes er på 10 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper som vil bli direkte berørt av tiltaket. Det er registret to asketrær i området hvor hogsten skal gjennomføres, men disse skal ikke berøres av hogsten.

Bestand 406294

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 406294. Bestanden har en alder på 65 år og en bonitet på F14/G17. Arealet som skal avvirkes er på 30 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper som vil bli direkte berørt av tiltaket. Det er registret noen asketrær langs med Grytebekken sør for den omsøkte hogstflaten, men disse skal ikke berøres av hogsten.

Bestand 414315

Det er søkt om tillatelse til frøtrestilling i bestand 414315. Bestanden har en alder på 136 år og en bonitet på F14/G17. Arealet som skal avvirkes er på 12 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller arter av forvaltningsinteresse som vil bli direkte berørt av tiltaket.

I søknaden er det oppgitt en annen alder på bestanden (70 år). Det er kun en liten del av bestanden som skal hugges. Statsforvalteren legger til grunn at det er den delen av bestanden som har noe yngre skog som skal avvirkes.

Bestand 409309

Det er søkt om tillatelse til frøtrestilling i bestand 409309. Bestanden har en alder på 70 år og en bonitet på F14. Arealet som skal avvirkes er på 18 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller arter av forvaltningsinteresse som vil bli direkte berørt av tiltaket.

Bestnad 409333

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 409333. Bestanden har en alder på 70 år og en bonitet på G14. Arealet som skal avvirkes er på 8 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller arter av forvaltningsinteresse som vil bli direkte berørt av tiltaket.

Bestand 413330

Det er søkt om tillatelse til flatehogst i bestand 413330. Bestanden har en alder på 75 år og en bonitet på G20. Arealet som skal avvirkes er på 10 dekar. Statsforvalteren kan ikke se at det er registrert naturtyper eller arter av forvaltningsinteresse som vil bli direkte berørt av tiltaket.

I henhold til forvaltningsplanen skal levetilstandene til fugle- og dyrearter ivaretas gjennom et variert og stedtilpasset skogbruk. Statsforvalteren kan ikke se at den planlagte hogsten vil forstyrre fugle- og dyrelivet nevneverdig. Det registrert noen år gamle hekkinger av hønsehauk i området, men disse ser ikke ut til å bli direkte berørt av tiltaket. I henhold til søknaden er det ønskelig å gjennomføre tiltaket utenfor den sårbare perioden for fugle- og dyrelivet (15. april – 15. juni).

Hogsten skal gjennomføres øst for Sander gård og Sandermosen stasjon i Maridalen. Området domineres i hovedsak av gran og furu med et varierende innslag av lauvtrær. Skogen som skal hogges har et aldersspenn på mellom 60 og 136 år. Der skogen begynner å bli eldre enn 80 år kan det forventes at naturverdiene er betraktelig høyere enn i ungskogen, og det bør så langt det går, utvises forsiktighet for ikke å skade naturverdiene unødig.

Det er søkt om flatehogst i 11 bestander, selektiv hogst i ett bestand og frøtrestillingshogst i 5 bestander. I Maridalen landskapsvernområdet er at av verneformålene å bevare det egenartede natur- og kulturlandskapet som helhet, og tiltak som kan påvirke landskapsbildet negativt er i utgangspunktet ikke ønskelig i verneområdet. Flere av hogstfeltene ligger litt opp i dalen, og Statsforvalteren mener det er noe usikkerhet knyttet til hvor synlig disse vil bli på avstand og hvordan de vil påvirke landskapsbilde fra nede i dalen. Ved foryngelseshogst er det ønskelig med lukkede hogstformer, eventuelt frøtrestillinger blant annet for å minimere påvirkningen på landskapet. Der dette ikke er hensiktsmessig kan også småflater benyttes. Noen av feltene hvor det er søkt om flatehogst, som ble befart, bar preg av å være forholdvis ensjiktet. Dette gjør det vanskelig å gjennomføre andre hogstformer enn flatehogst.

Det overordnede prinsippet i verneforskriften er at skogsdriften skal legge til rette for bevaring av et variert og flersjiktet skogbilde og et stabilt landskapsbilde, som samtidig bidrar til å opprettholde skogens biologiske mangfold. Flatehogst har en større innvirkning på landskapsbildet og biologisk mangfold, sammenlignet med lukkede hogstformer, men Statsforvalteren forstår likevel at flater i visse tilfeller kan være den mest hensiktsmessige hogstformen dersom lukkede hogstformer ikke er mulig eller har liten sannsynlig for å lykkes. Vi stiller likevel krav om at biotoper og arter med forvaltningsinteresse og/eller vesentlig betydning for skoglandskapet skal bevares. Eventuelt innslag av lauvtrær og busker skal bevares. Det meste av døde og dødene trær også skal bevares. Det er ønskelig at det settes igjen flere livsløpstrær enn normalt og at det høystubbes trær langs med stier. Naturlig foryngelse er å foretrekke og ved eventuell såing skal stodegne trær benyttes. Det er stilt vilkår om bevaring av noe yngre/mindre trær og trær med lav greinsetting for å bryte opp flatene. Det er også stilt vilkår av hensyn til friluftsliv.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for våre vurderinger, jf. naturmangfoldloven § 10. Dette innebærer at virkningen av tiltaket skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Det har vært mange hogstmeldinger i Maridalen de siste årene og hogsten utgjør i sum en relativt stor andel av skogen i landskapsvernområdet. Området nordøst i landskapsvernområdet er fra før svært påvirket av hogst. Her finnes flere flater opp mot 30 daa. Deler av skogen bærer preg av å ha blitt «profesjonelt» drevet over tid, og dette begrenser mulighetene for å gjennomføre lukkede hogstformer. Flatehogst er i utgangspunktet ikke ønskelig i landskapsvernområdet da dette kan påvirke landskapsbilde negativt. Det kan likevel tillates flatehogst av mindre flater så lenge disse ikke påvirker verneverdiene negativt. Hogsten skal skje etter retningslinjene i Markaforskriften og Statsforvalteren vurderer hogsten til å være innenfor hva landskapsvernområdet tåler av belastning, med unntak av den omsøkte hogsten i bestand 412324. Her mener Statsforvalteren at flatehogst ikke er i tråd med bevaringsmålene i verneforskriften. Her anser vi selektivhogst som den mest egnede hogstformen for å bevare skoglandskapet.

Vi regner kravet om et godt kunnskapsgrunnlag, jf. nml. § 8 som oppfylt. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til den omsøkte hogsten ved Sandermosen i Maridalen landskapsvernområde. Det tillates flatehogst i bestand 410329, 409325, 412320, 412320, 412317, 406311, 406298, 406294, 409333 og 413330. Videre tillates det selektiv hogst i bestand 405305 og frøtrestillingshogst i bestand 409309, 406304, 408300, 414315 og 409309.

Det tillates ikke flatehogst i bestand 412324. Her mener Statsforvalteren at selektiv hogst er den mest egnede hogstformen for å bevare skoglandskapet.

Vedtaket er hjemlet Maridalen landskapsvernområdets verneforskrift kapittel VI punkt 7.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Vi anbefaler hogst på frossen mark for å unngå større kjøreskader. Det skal benyttes kjøretøy med minst mulig marktrykk for å minimere kjøreskader. Kjøreskader skal rettes opp og utbedres så nært normaltilstand som mulig. Det er strengere krav til retting av kjøreskader innenfor verneområdet enn hva det ville vært utenfor.
- Eventuell løvskog og løvtrær skal ikke bli berørt av hogsten.
- Det meste av døde og døende trær skal bevares. I bestand 412317 godtar vi uttak av noe mer død ved, grunnet tørke/billeangrep.
- Det er ønskelig at det settes igjen flere livsløpstrær innenfor landskapsvernområdet enn det som er normalt ved hogst utenfor verneområder.
- Det skal tas vare på flere understendere av gran på flatene. Trær fra mellomsjiktet og mindre skal bevares.
- Det skal settes inn tiltak for å hindre at kulturminnene skades under hogsten. Kulturminner i området skal markeres med bånd og ikke berøres av hogsten. Statsforvalteren forventer at dette er avklart med Byantikvaren i Oslo.
- Kvist og hogstavfall langs stier og løyper i området skal ryddes etter endt hogst. Eventuelle trær med markeringer langs stier bør høystubbes. Stiene skal være farbare etter hogst.
- I bestander/felt med sumpskogkarakter skal PEFC-skogstandard følges (bestand 410316).
- Det skal settes igjen en buffer mellom bestand 410316 og inntil dråget der stien går.
- Det skal sikres mot utslipp til vann, elv eller bekk. Ved eventuell ulykke varsles 110- sentralen og Oslo kommune, Vann og avløpsetaten, umiddelbart på telefon 23 44 00 00.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne vises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Sigurd Bakken
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent